

BOIP

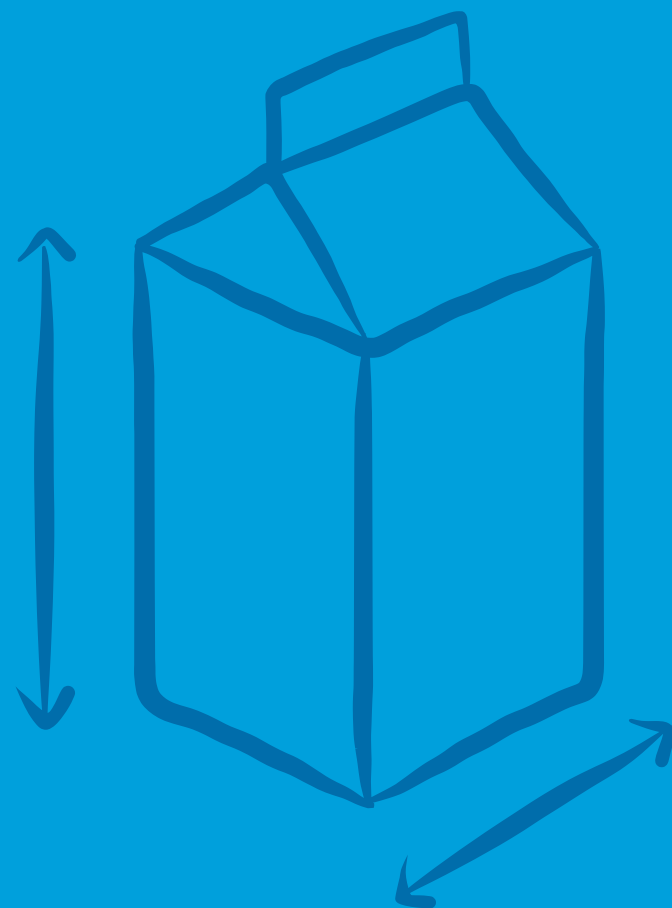
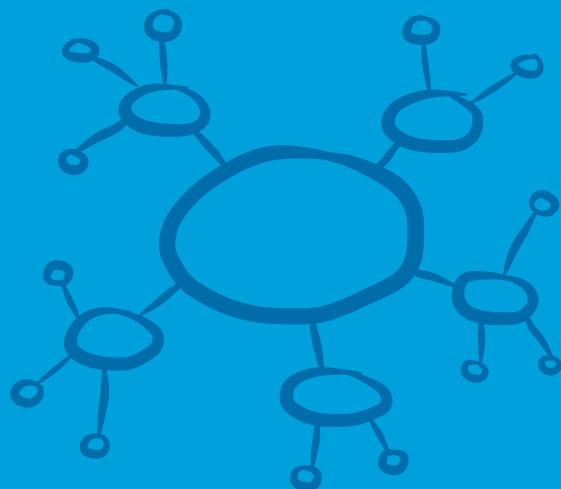

Benelux-Bureau voor de
**Intellectuele
Eigendom**

Jaarverslag 2019

www.**boip**.int

Inhoud

- 4 Merken
- 14 Modellen
- 17 i-DEPOT
- 20 Organisatie
- 22 Samengevatte jaarrekening
- 30 Controleverklaring bij de samengevatte jaarrekening
van de onafhankelijke accountant

Merken

Benelux-depots 2015-2019 ¹²

2019	Benelux-depots (in aantallen)	20.418
	Waarvan online ingediend (in %)	99,78
2018	Benelux-depots (in aantallen)	20.723
	Waarvan online ingediend (in %)	99,80
2017	Benelux-depots (in aantallen)	21.633
	Waarvan online ingediend (in %)	98,92
2016	Benelux-depots (in aantallen)	21.778
	Waarvan online ingediend (in %)	99,06
2015	Benelux-depots (in aantallen)	22.211
	Waarvan online ingediend (in %)	98,56

- 1 De aantallen depots zijn verwerkt op basis van datum binnenkomst depot.
- 2 Ook de vervallen depots zijn in deze statistieken opgenomen. Een deel van de vervallen depots heeft geen depositantennummer en dus geen land van herkomst. Hierdoor bestaan er verschillen tussen de cijfers in deze tabel en de cijfers in de tabel 'Benelux-depots naar land van herkomst'.

Collectieve merken 2015-2019 (in aantallen) ¹²

2019	24 ³
2018	53
2017	53
2016	88
2015	62

- 1 De aantallen depots zijn verwerkt op basis van datum binnenkomst depot.
- 2 Ook de vervallen depots zijn in deze statistieken opgenomen. Een deel van de vervallen depots heeft geen depositantennummer en dus geen land van herkomst. Hierdoor bestaan er verschillen tussen de cijfers in deze tabel en de cijfers in de tabel 'Benelux-depots naar land van herkomst'.
- 3 Waarvan 21 collectieve merken zijn ingediend ná de wetwijziging van 1 maart 2019 (zgn. 'nieuwe' collectieve merken), en 3 merken vóór 1 maart 2019 (zgn. 'oude' collectieve merken). Zie ook: www.boip.int

Certificeringsmerken 2019¹

2019

49

1 Vanaf 1 maart 2019 kunnen – naast individuele en collectieve merken – ook certificeringsmerken worden aangevraagd. Tot 1 maart bestonden certificeringsmerken niet in de Benelux. Zie ook: www.boip.int

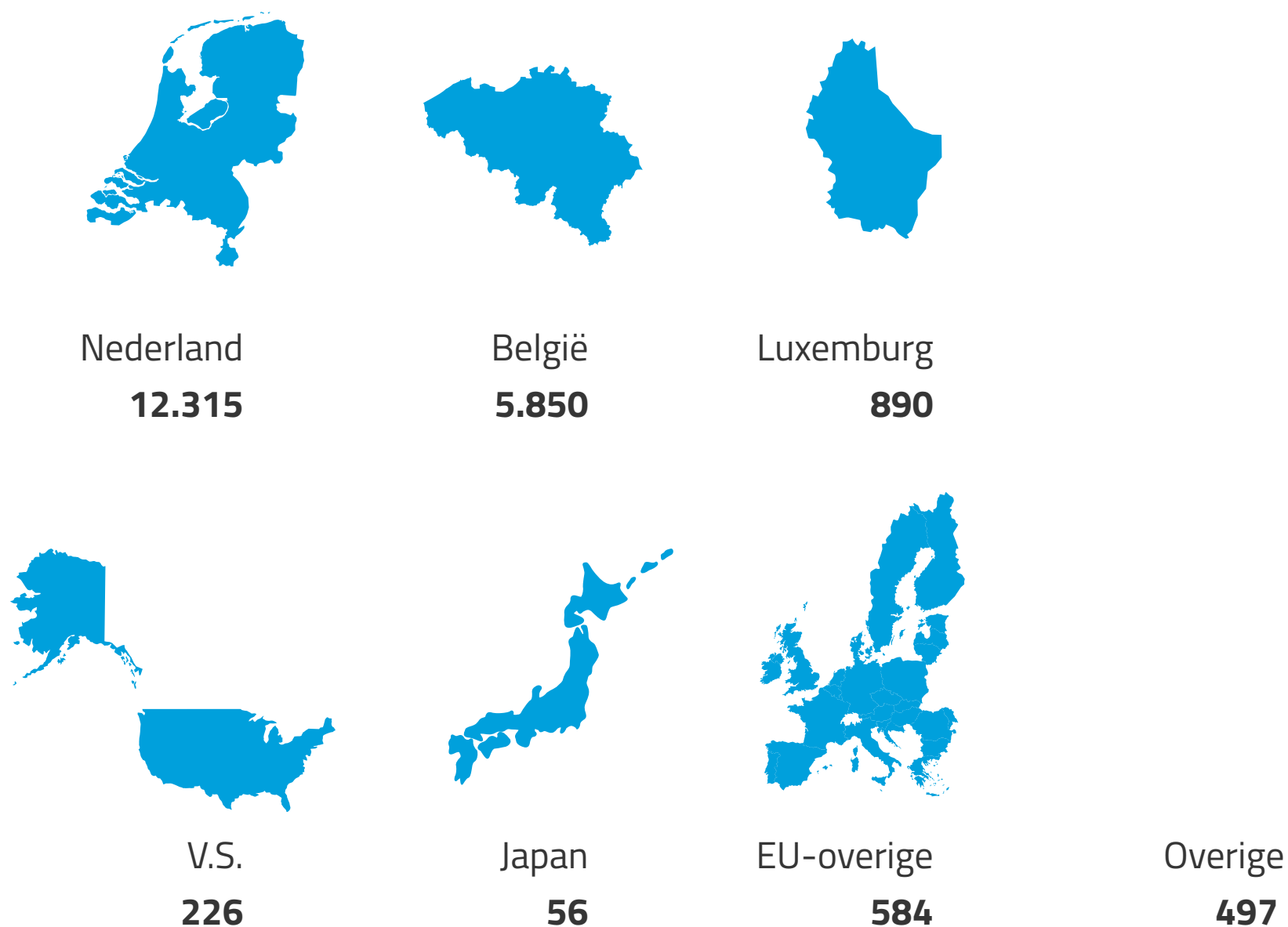
Aantal depots per betalingswijze 2015-2019 (in aantallen)

	2019	2018	2017	2016	2015
iDEAL	4.389	3.838	4.250	4.276	2.598
Bancontact/Mister Cash	520	563	945	815	416
Belfius Direct Net	210	142	0	0	0
Betaling via overschrijving	4.069	5.333	7.554	8.195	14.582
CBC Online	32	17	0	0	0
DirectEbanking (BE)	4	4	0	0	0
ING HomePay	123	77	0	0	0
KBC Online	254	180	0	0	0
Lopende rekening	8.887	8.562	6.589	6.017	2.934
Maestro	54	60	0	0	0
MasterCard	1.111	1.113	1.208	1.327	884
Sofort Überweisung (DE)	4	3	0	0	0
VISA	759	831	972	1.062	723
Giropay	2				
Totaal	20.418	20.723	21.518	21.692	22.137

Aantal depots per taal 2015-2019

	2019		2018		2017		2016		2015	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Engels	2.835	13,89	2.625	12,67	2.957	13,67	2.997	13,76	2.675	12,04
Frans	2.900	14,20	3.036	14,65	3.050	14,10	3.193	14,66	3.377	15,20
Nederlands	14.683	71,91	15.062	72,68	15.626	72,23	15.588	71,58	16.158	72,75
Totaal	20.418	100	20.723	100	21.633	100	21.778	100	22.210	100

Benelux-depots naar land van herkomst 2019

Benelux-depots naar land van herkomst 2015-2019

	2019		2018		2017		2016		2015	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Nederland	12.315	60,31	12.296	59,34	12.669	58,56	12.690	58,29	13.300	59,90
België	5.850	28,65	6.138	29,62	6.296	29,10	6.305	29,00	6.208	28,00
Luxemburg	890	4,36	854	4,12	1.006	4,65	1.090	5,00	1.137	5,10
VS	226	1,11	205	0,99	254	1,18	298	1,40	339	1,50
Japan	56	0,27	39	0,19	18	0,09	25	0,10	32	0,10
EU-overige	584	2,86	686	3,31	885	4,09	874	4,01	744	3,40
Overige	497	2,44	505	2,43	505	2,33	489	2,25	451	2,00
Totaal	20.418	100	20.723	100	21.633	100	21.771	100	22.211	100

Gepubliceerde merken 2015-2019 (in aantallen)

	Individueel	Collectief	Certificering	Totaal
2019	18.581	73 ¹	49 ²	18.654
2018	16.623	39		16.662
2017	18.532	54		18.586
2016	18.929	66		18.995
2015	19.149	54		19.203

- 1 Waarvan 21 collectieve merken zijn ingediend ná de wetwijziging van 1 maart 2019 (zgn. 'nieuwe' collectieve merken), en 3 merken vóór 1 maart 2019 (zgn. 'oude' collectieve merken). Zie ook: www.boip.int
- 2 Vanaf 1 maart 2019 kunnen – naast individuele en collectieve merken – ook certificeringsmerken worden aangevraagd. Tot 1 maart bestonden certificeringsmerken niet in de Benelux. Zie ook: www.boip.int

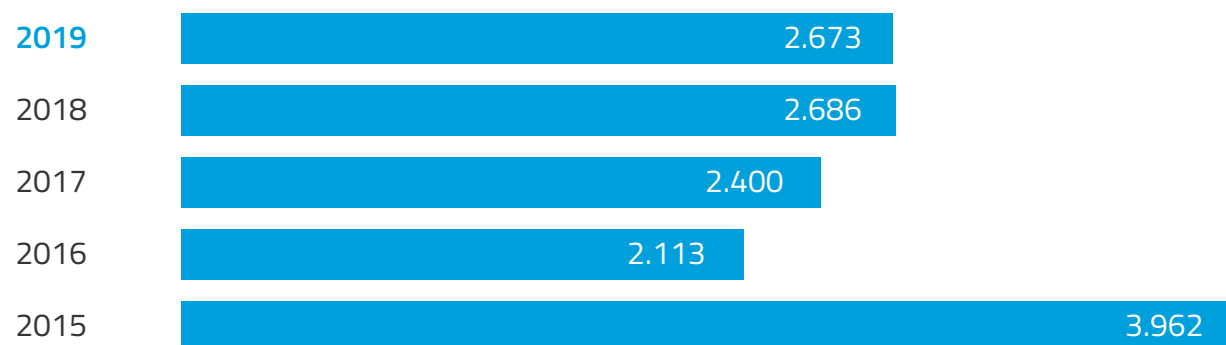
Verzoeken tot vernieuwing 2015-2019 (in aantallen)

	Individueel	Collectief	Totaal
2019	11.658	64	11.722
2018	13.438	59	13.497
2017	13.165	49	13.214
2016	13.153	60	13.213
2015	14.717	53	14.770

Via BOIP aangevraagde internationale inschrijvingen 2015-2019 (in aantallen)

Internationale inschrijvingen, geldig in de Benelux 2015-2019 (in aantallen)

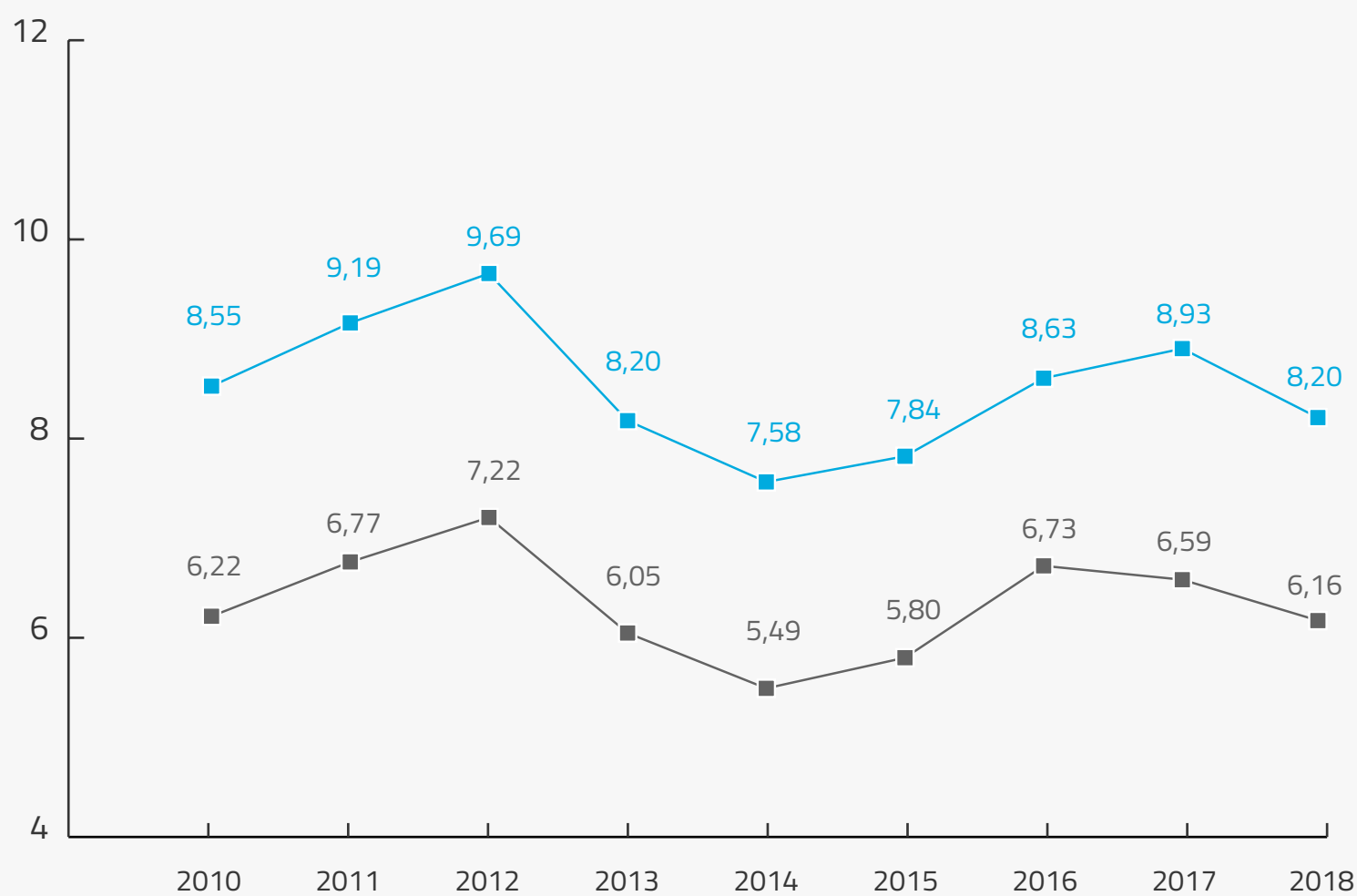
Weigeringen op absolute gronden - Statistieken 2018 ¹

	Aantal	%
Benelux depots		
Totaal ²	20.802	100
Door merkhouders ingediend	8.380	40,28
Door gemachtigde ingediend	12.422	59,72
Voorlopige weigeringen		
Totaal	1.705	8,20
Volledig	1.635	
Gedeeltelijk	70	
Door merkhouders ingediend	915	10,92
Door gemachtigde ingediend	790	6,36
Na voorlopige weigering alsnog ingeschreven depots ³	274	1,31
Op verzoek ingetrokken depots/doorgehaalde spoedinschrijvingen	112	0,54
Verder buiten behandeling gelaten depots	13	0,06
Bezwaartermijn loopt nog (regel 1.15 UR)	16	0,08
Definitieve weigeringen		
Totaal	1.281	6,16
Waarvan doorhalingen spoedinschrijvingen	52	
Volledig	1.229	
Gedeeltelijk	52	
Door merkhouders ingediend ⁴	845	10,08
Door gemachtigde ingediend ⁴	436	3,50
Wel bezwaar gemaakt	269	
Geen bezwaar gemaakt	1.012	
Beroep ingesteld (artikel 2.12 BVIE) ⁵		
In België	0	
In Nederland	2	
In Luxemburg	0	
Via Benelux Gerechtshof (m.i.v. 2018)	1	

Toelichting op tabel 'Weigeringen op absolute gronden'

- 1 De statistieken over 2019 zijn nog niet beschikbaar gelet op de voor deze procedure voorgeschreven termijnen.
- 2 De niet-ontvankelijke depots worden niet meegeteld in het totaal aantal depots.
- 3 Het betreft hier veelal voorlopige weigeringen die na reactie van de merkhouders / gemachtigde, bijvoorbeeld wanneer het depot wordt beperkt of inburgering wordt aangetoond, alsnog zijn herzien.
- 4 Deze percentages weigeringen worden berekend ten opzichte van het aantal door merkhouders / gemachtigden verrichte depots.
- 5 In tegenstelling tot alle andere cijfers in deze tabel, waar de aantallen berekend zijn aan de hand van de depotdatum in het betreffende jaar, is het aantal beroepen berekend aan de hand van de datum van indiening van het beroep.

Verloop weigeringen op absolute gronden in % t.o.v. aantal depots 2010-2018

- Voorlopige weigeringen
- Definitieve weigeringen

Opposities

	Aantal	%
Ontvankelijk	953	99,1
Niet-ontvankelijk	9	0,9
Totaal	962	
Beëindigd in 2019 (ontvankelijke opposities)		
Totaal	577	60,5
Nog in behandeling (ontvankelijke opposities)		
van 2019	375	39,3
Proceduretaal (ontvankelijke opposities)¹		
Nederlands	604	63,4
Frans	155	16,3
Engels	150	15,7
Oppositie gericht tegen (ontvankelijke opposities)		
Benelux merk	871	91,4
Internationaal merk	82	8,6
Oppositie gebaseerd op (ontvankelijke opposities)²		
Benelux merk	316	33,2
Uniemark	600	63,0
Internationaal merk	225	23,6
Algemeen bekend merk (art. 6bis Verdrag van Parijs)	39	4,1
Beschermde oorsprongsbenamingen en geografische aanduidingen ³	4	0,4
Agentenmerk ³	0	0

1 Sommige afsluitingen vinden plaats voor de vaststelling van de proceduretaal.

2 Meerdere verschillende types ingeroepen rechten mogelijk per oppositie.

3 Per 1 maart 2019 ingevoerd naar aanleiding van de omzetting van de Merkenrichtlijn (EU) 2015/2436.

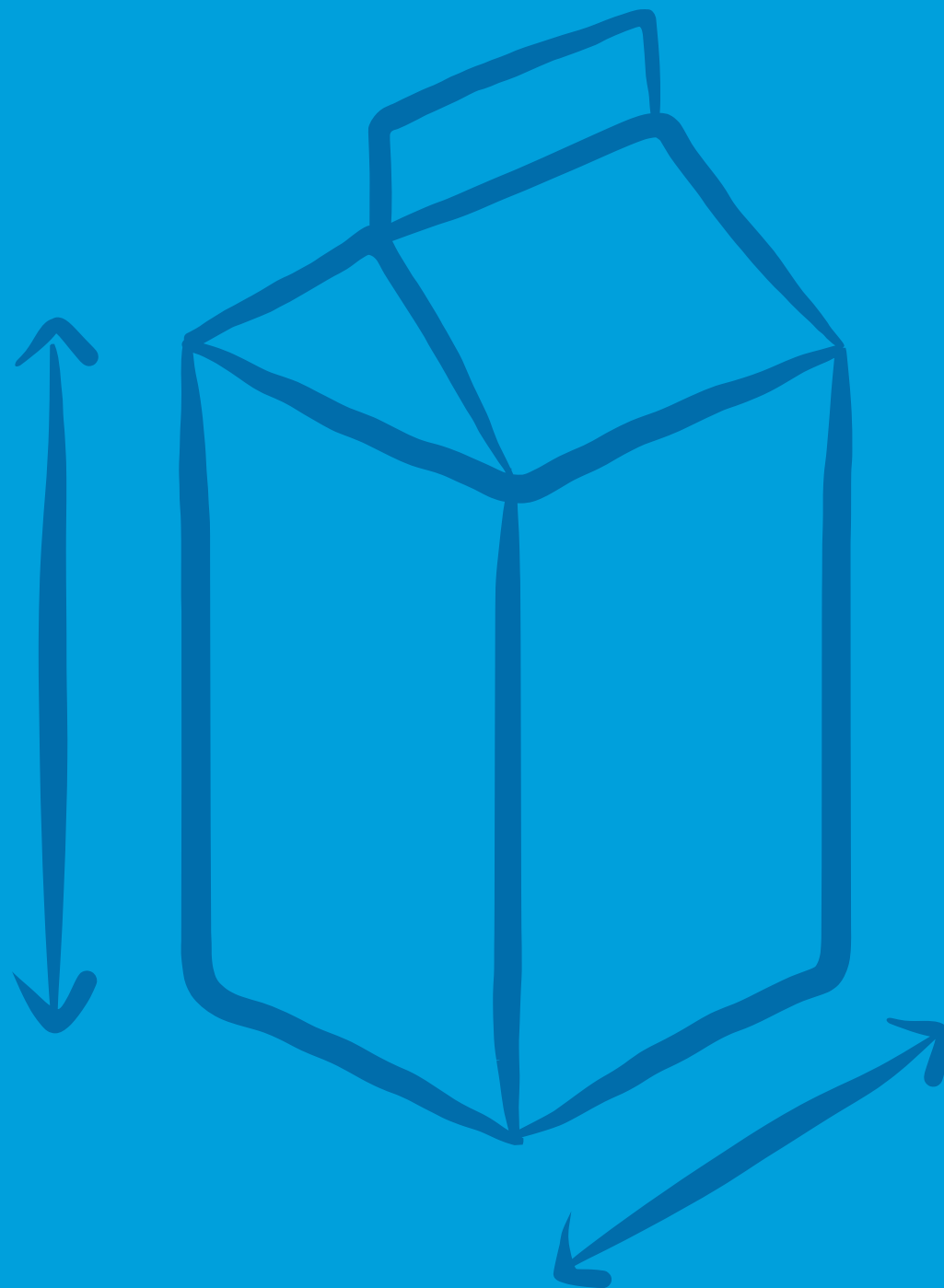
Doorhalingsprocedures

	Aantal	%
Ontvankelijk	113	100,0
Niet-ontvankelijk	0	0,0
Totaal	113	
Nog in behandeling (ontvankelijke doorhalingsverzoeken)		
van 2019	65	57,5
Proceduretaal (ontvankelijke doorhalingsverzoeken)¹		
Nederlands	71	62,8
Frans	18	15,9
Engels	19	16,8
Doorhalingsverzoek gericht tegen (ontvankelijke verzoeken)		
Benelux merk	91	80,5
Internationaal merk	22	19,5
Ingeroepen gronden (ontvankelijke doorhalingsverzoeken)²		
Verval	67	59,3
Absolute nietigheid	36	31,9
Relatieve nietigheid	46	40,7

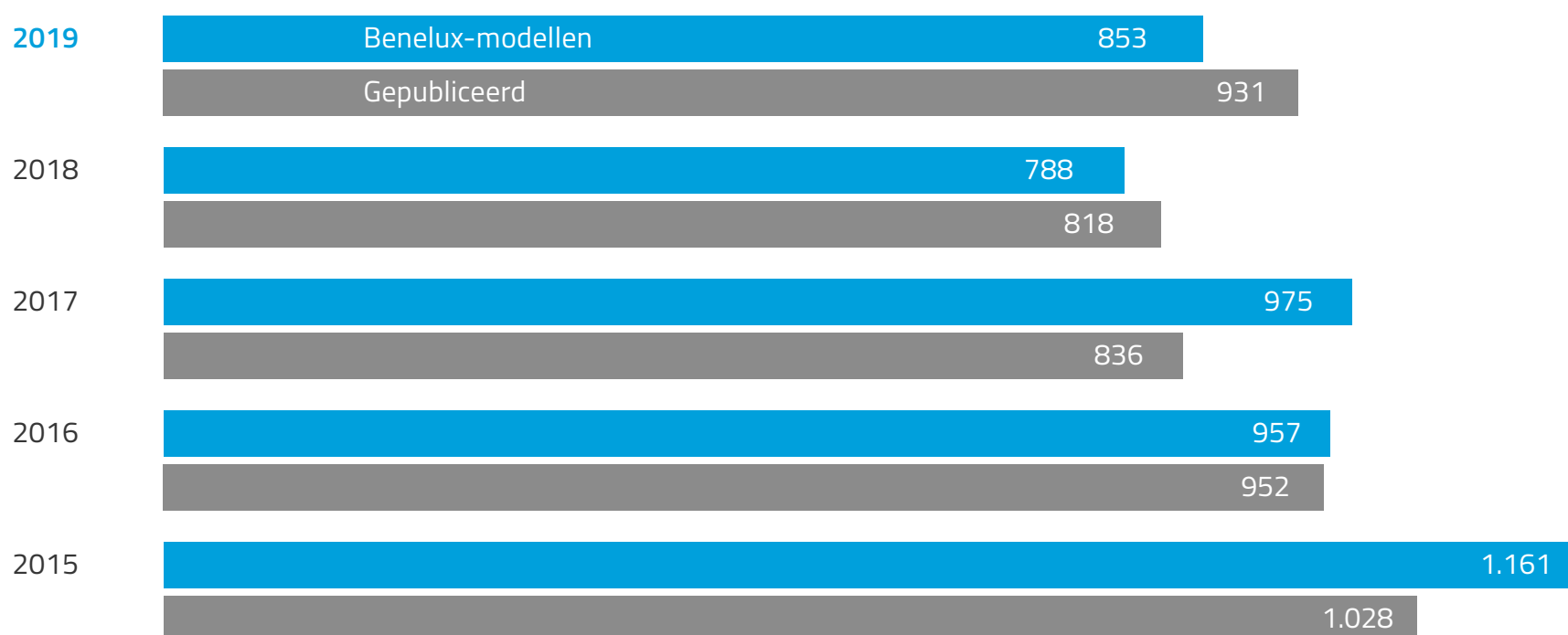
1 Sommige afsluitingen vinden plaats voor de vaststelling van de proceduretaal.

2 Meerdere gronden mogelijk per doorhalingsprocedure.

Modellen

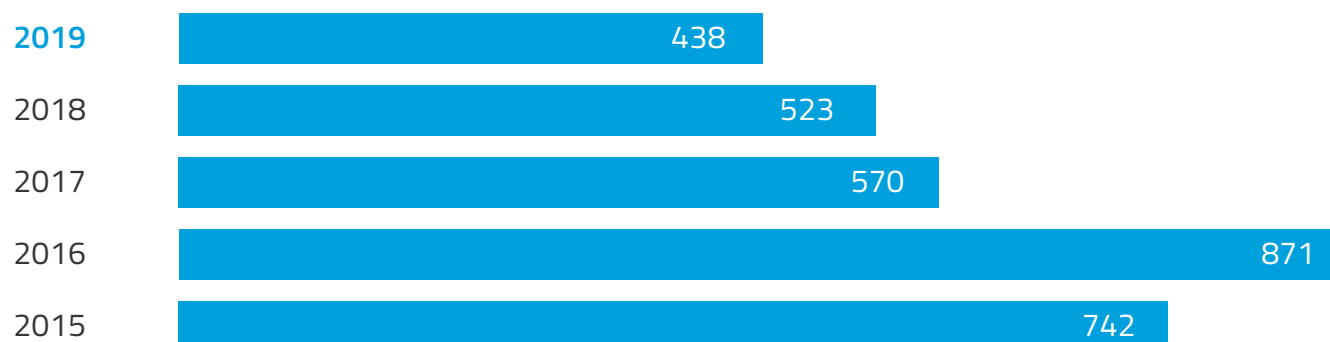

Benelux-modellen 2015-2019 (in aantallen) ¹

1 De cijfers in deze tabel zijn verwerkt op basis van het aantal modellen, niet het aantal depots. De cijfers betreffen alleen de geldige modellen.

Verzoeken tot vernieuwing 2015-2019 (in aantallen) ¹

1 De cijfers in deze tabel zijn verwerkt op basis van het aantal modellen, niet het aantal depots. De cijfers betreffen alleen de geldige modellen.

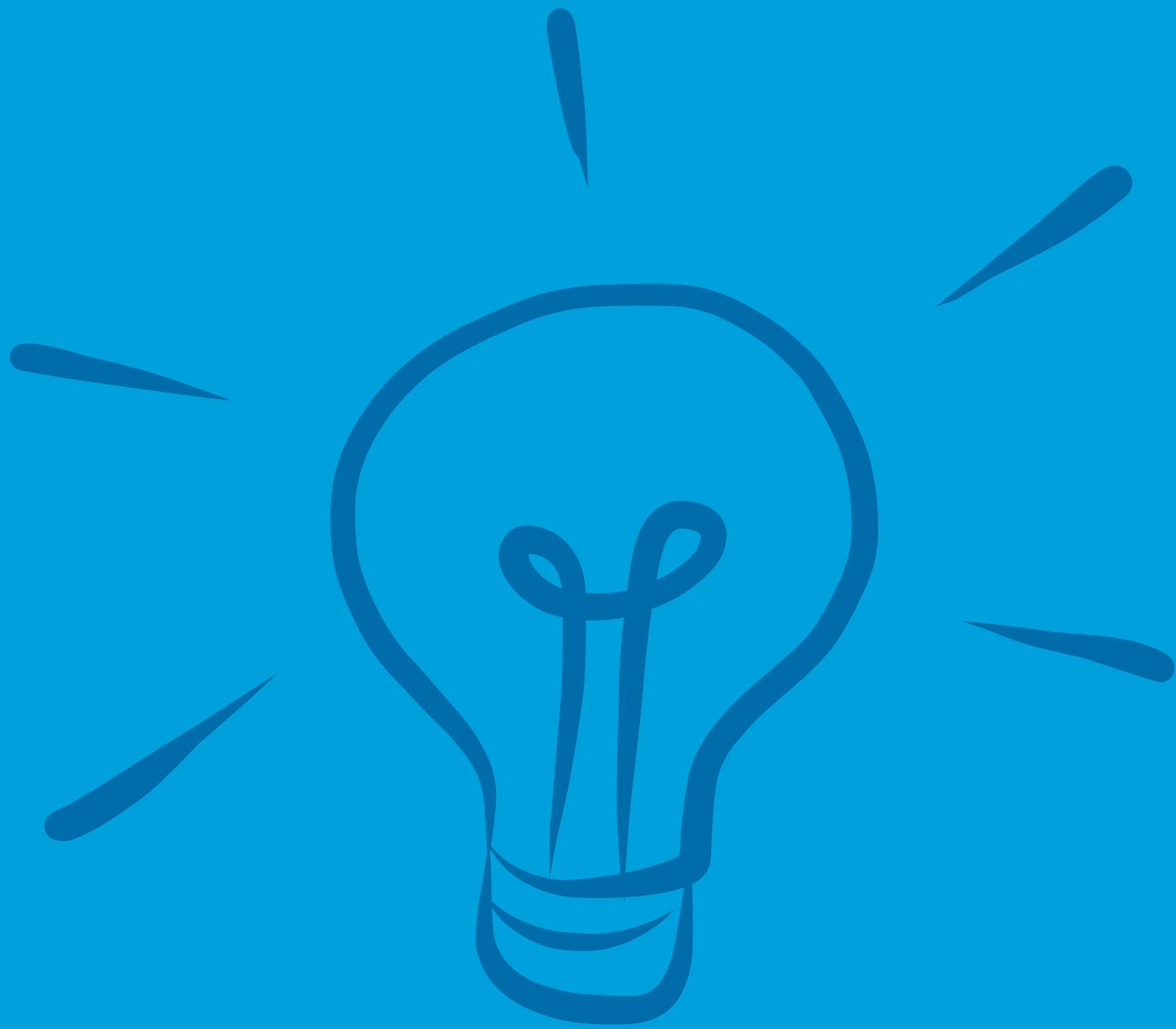

Wijze van indienen 2015-2019 (in %) ¹

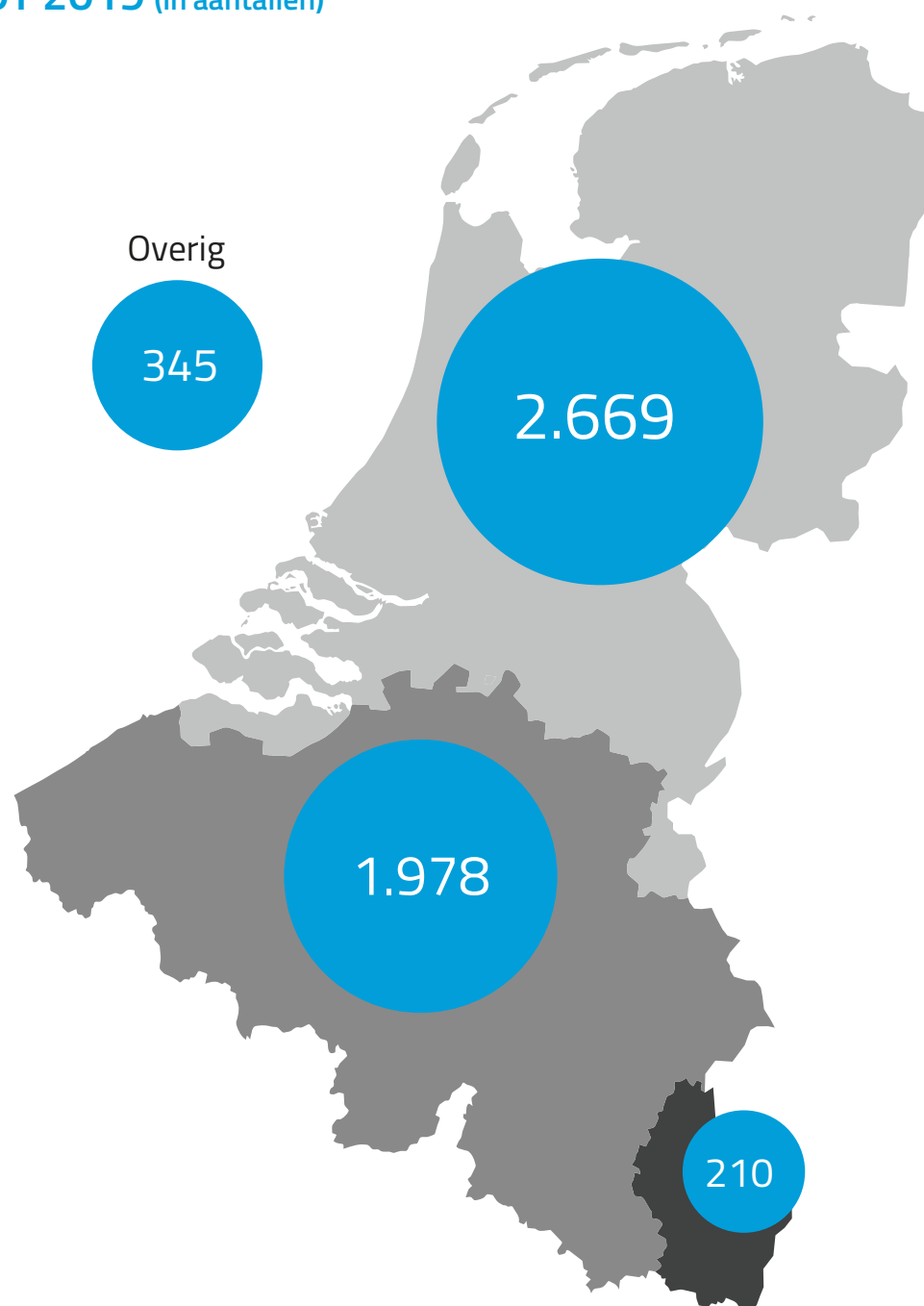

1 De cijfers in deze tabel zijn verwerkt op basis van het aantal modellen, niet het aantal depots. De cijfers betreffen alleen de geldige modellen.

i-DEPOT

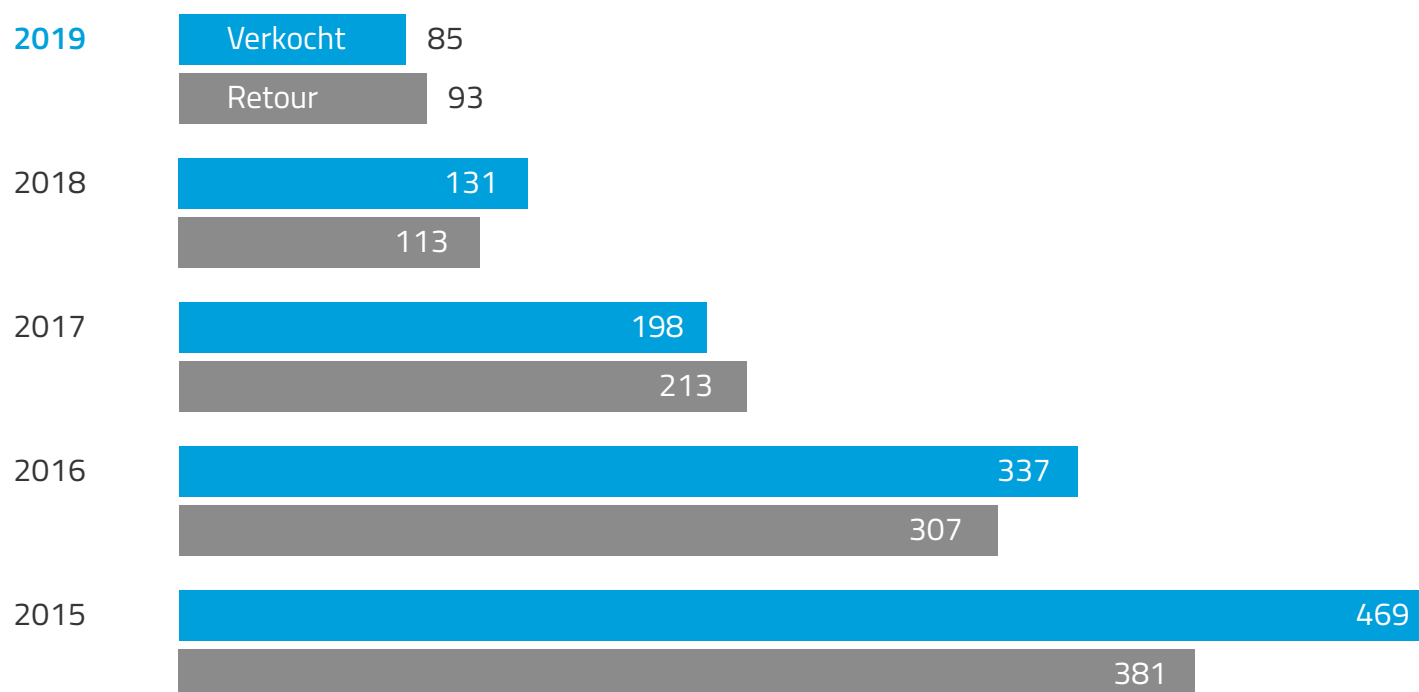
Online i-DEPOT 2019 (in aantallen)

Online i-DEPOT 2015-2019 (in aantallen)

	2019	2018	2017	2016	2015
België	1.978	1.836	2.161	2.288	2.294
Nederland	2.669	2.737	2.703	2.887	2.937
Luxemburg	210	191	172	245	177
Overige	345	267	221	208	156
Totaal	5.202	5.031	5.257	5.628	5.564

i-DEPOT enveloppen 2015-2019 (in aantallen) ¹

1 Verkochte enveloppen worden niet altijd in hetzelfde jaar retour gestuurd. Daardoor kan het aantal in een jaar geretourneerde enveloppen hoger zijn dan het aantal verkochte enveloppen.

Verdeling van i-DEPOT enveloppen per land 2015-2019 (in aantallen)

	2019	2018	2017	2016	2015
België	48	33	73	129	135
Nederland	31	14	107	123	180
Luxemburg	13	65	27	45	43
Overige	1	2	6	10	23
Totaal	93	113	213	307	381

Aantal verlengingen i-DEPOT 2015-2019 (in aantallen)

Organisatie

Organisatie

Ons kantoor is gevestigd in Den Haag. Onze organisatie telt 70 medewerkers. Wij werken nauw samen met de nationale diensten in België en Luxemburg.

Aantal medewerkers

	31-12-19	31-12-18
NL	53	59
B	15	16
L	1	3
FR	1	1
Totaal	70	79

Verdeling man/vrouw

Man	35	41
Vrouw	35	38

Aantal FTE's (fulltime-equivalent)	62,47	69,87
---	--------------	--------------

Nationale diensten

Nationale dienst België

Federale Overheidsdienst Economie
K.M.O., Middenstand en Energie
Dienst voor de Intellectuele Eigendom
City Atrium - Vooruitgangsstraat 50
1210 Brussel
T +32 2 277 90 11
piie.trademarks@economie.fgov.be
<https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom>

Nationale dienst Luxemburg

Ministère de l'Économie et du Commerce extérieur
Office de la propriété intellectuelle
Boulevard Royal 19-21
L -2914 Luxemburg
T +352 247 841 13
dpi@eco.etat.lu
<https://meco.gouvernement.lu/fr.html>

Samengevatte jaarrekening

Samengevatte jaarrekening

Toelichting

Dit hoofdstuk is een samenvatting van de inrichtingsjaarrekening over boekjaar 2019. De controleverklaring ziet alleen toe op de Balans, Exploitatier rekening, mutatieoverzicht eigen vermogen en bijbehorende toelichting in het hoofdstuk Financieel van dit jaarverslag. Er zijn geen algemeen vastgestelde criteria beschikbaar voor het opstellen van een samengevatte jaarrekening. Daarom heeft de Directie deze criteria zelf ontwikkeld. Het doel van dit hoofdstuk is een populaire samenvatting te geven van de inrichtingsjaarrekening van BOIP. De gehanteerde criteria en het aggregatieniveau van deze samenvatting zijn hierop toegespitst.

De balans per 31 december 2019 en de exploitatier rekening 2019 zijn in deze samenvatting integraal overgenomen uit de inrichtingsjaarrekening, evenals het verloopoverzicht van het eigen vermogen.

De inrichtingsjaarrekening is gebaseerd op IPSAS. In deze samengevatte jaarrekening is volstaan met het weergeven van de grondslagen voor enkele materiële jaarrekening-posten. De toelichtingen die zijn vereist op basis van IPSAS zijn vereenvoudigd weergegeven, rekening houdend met het beoogde doel van deze samengevatte jaarrekening.

Bijgesloten samenvatting is op een later moment uitgebracht dan de inrichtingsjaarrekening. Omdat dit stuk slechts beoogt een samenvatting te geven van de oorspronkelijke inrichtingsjaarrekening over boekjaar 2019 is geen rekening gehouden met gebeurtenissen in de tussenliggende periode.

Het kennisnemen van deze samenvatting kan niet in de plaats treden van het kennisnemen van de inrichtingsjaarrekening over boekjaar 2019, aangezien diverse vereenvoudigingen zijn aangebracht. Gebruikers die behoefte hebben aan meer informatie kunnen een exemplaar van de inrichtingsjaarrekening inzien ten kantore van BOIP.

Balans 2019

(na verwerking van het voorstel tot bestemming van het resultaat)

In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Activa		
Vlottende activa		
Liquide middelen	7.702	4.754
Vorderingen en overlopende activa	3.420	3.041
	11.122	7.795
Vaste activa		
Financiële vaste activa	13.546	12.533
Financiële vaste activa pensioen	8.497	5.479
Materiële vaste activa	5.209	5.547
Immateriële vaste activa	4.167	5.571
	31.419	29.130
Totaal activa	42.541	36.925
Passiva		
Kortlopende schulden	7.225	7.117
Langlopende schulden		
Personeel	19.984	16.549
Voor rekening en risico personeel	8.664	5.479
BPP	1.532	2.552
	30.180	24.580
Eigen vermogen		
Cumulatief overschot	5.136	5.228
Totaal passiva	42.541	36.925

Toelichting op de balans

- De samengevatte jaarrekening is opgesteld om te voldoen aan artikel 19 en 20 van het financiële reglement.
- De obligaties, aandelen en overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden in de exploitatierekening verantwoord. Dit geldt voor de beleggingen voor rekening en risico van BOIP en de (pensioen) beleggingen voor rekening en risico van de deelnemers.
- De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.
- De kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit vooruit ontvangen bedragen (betalingen voor diensten die nog niet zijn verleend).
- De langlopende schulden bestaan voor een belangrijk deel uit schulden in verband met personeelsregelingen, waarvan de verantwoording onder de schulden door IPSAS wordt voorgeschreven. BOIP neemt o.a. een schuldpositie op voor toekomstige pensioenlasten en toekomstige garantiekosten. In totaliteit bedraagt de schuld € 21.495.000 (2018: € 15.891.000).
- Het cumulatief overschot betreft naast de cumulatieve ingehouden exploitatieresultaten ook de mutaties in de langlopende schulden die rechtstreeks via het eigen vermogen worden verwerkt.

Exploitatierkening 2019

In duizenden euro's	Budget 2019	2019	2018
Opbrengsten			
Omzet depots	5.473	6.715	5.307
Omzet vernieuwingen	3.860	4.396	4.099
Overige	5.206	6.995	5.204
Totaal opbrengsten	14.539	18.106	14.610
Exploitatiekosten			
Salariskosten	7.284	7.197	7.754
Sociale lasten	1.334	1.198	1.472
Pensioenlasten	2.982	2.729	3.230
Overige personeelskosten	637	721	281
Interne fiscale en sociale heffingen	-2.250	-2.294	-2.485
Personeelskosten	9.987	9.551	10.252
Afschrijvingskosten	2.367	2.412	2.101
Overige exploitatiekosten	3.359	4.172	3.115
Af: totaal exploitatiekosten	15.713	16.135	15.468
Exploitatieresultaat	-1.174	1.971	-858
Financiële baten en lasten			
Rentebaten en dividend	373	289	402
Transactieresultaten beleggingen	10	1.052	-736
Koersverschillen	0	11	-4
Financiële baten pensioen	0	939	-334
Bankkosten	-109	-98	-90
Totaal financiële baten en lasten	274	2.193	-762
Overschot (+) / Tekort (-)	- 900	4.164	-1.620

Toelichting op de exploitatierekening

BOIP heeft een overschot gerealiseerd van € 4.164.000 (2018: € 1.620.000 tekort). Dit overschot is voornamelijk tot stand gekomen door een hogere omzet (gewijzigde tariefstructuur en Offset Mechanisme EUIPO) en goede beleggingsresultaten (€ 2.193.000). Wel moet bedacht worden dat het overschot in materiële zin met € 926.000 te hoog wordt voorgesteld, omdat dat bedrag ten goede komt aan de deelnemers van de pensioenregeling. De IPSAS-regels schrijven echter voor dat deze bate toch aan BOIP wordt toegerekend.

- Op het budget, opgenomen in de samengevatte jaarrekening, is geen accountantscontrole toegepast.
- Onder opbrengsten wordt verstaan de opbrengst van de diensten verleend in dit verslagjaar; 2019.
- De beleggingsopbrengsten zijn inclusief de beleggingsopbrengsten van de BOIP-pensioenen, welke op de balans van BOIP worden verantwoord.
- De kostprijs van verleende diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend als de opbrengsten. Indien het eindresultaat van een dienst niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, maar naar verwachting wel positief zal zijn, dan wordt slechts de opbrengst verantwoord ter grootte van de kosten. Indien de kosten ook niet betrouwbaar kunnen worden bepaald, worden er tussentijds geen opbrengsten verantwoord, maar bij de voltooiing van de dienst. Wel worden reeds gemaakte kosten in de exploitatierekening verantwoord.
- De omzet komt met € 18.106.000 duidelijk hoger uit dan gebudgetteerd (€14.610.000). De additionele opbrengsten uit de gewijzigde tariefstructuur van de depots en vernieuwingen (€ 1.700.000) en de opbrengsten uit het Offset Mechanisme van EUIPO (€ 754.000, voor het eerst) zijn de belangrijkste oorzaken.
- De personeelskosten lagen met € 9.551.000 onder het budget (€ 9.987.000) en zelfs een stuk lager dan de € 10.252.000 van vorig jaar. Door de krimpende bezetting, o.a. vanwege reorganisaties dalen de salariskosten en daarmee samenhangende pensioenlasten en sociale lasten.

- De afschrijvingskosten kwamen met € 2.412.000 (budget: € 2.367.000) hoger uit dan gebudgetteerd, onder andere door extra investeringen in de backoffice.
- De overige kosten (€ 4.172.000) overschreden het budget van € 3.359.000 ruimschoots door extra uitgaven in het kader van het BPP (€ 787.000, die overigens worden doorbelast aan de lidstaten). De reorganisatiekosten kwamen met € 514.000 bijna overeen met het budget (€ 500.000).

Mutatieoverzicht eigen vermogen 2019

In duizenden euro's	Overige reserves	Reserve herwaardering	Totaal
Eigen vermogen per 1/1/2018	8.743	-2.235	6.508
Pensioen			
Bestandsontwikkelingen	0	-3.406	-3.406
Demografische veronderstellingen	0	839	839
Wijziging rekenrente	0	1.571	1.571
Opbrengsten beleggingen	0	1.000	1.000
Ziektekosten na pensioen			
Wijziging rekenrente	0	49	49
Bestandsontwikkelingen	0	287	287
Exploitatieresultaat 2018	-1.620	0	-1.620
Eigen vermogen per 31/12/2018	7.123	-1.895	5.228
Pensioen			
Bestandsontwikkelingen	0	0	0
Demografische veronderstellingen	0	718	718
Wijziging rekenrente	0	-11.622	-11.622
Opbrengsten beleggingen	0	8.162	8.162
Pensioenfondsen			
Eliminatie rekening courant BOIP pensioenfondsen	0	-908	-908
Overige	0	-67	-67
Ziektekosten na pensioen			
Wijziging rekenrente	0	-390	-390
Bestandsontwikkelingen	0	-149	-149
Overschot 2019	4.164	0	4.164
Eigen vermogen per 31/12/2019	11.287	-6.151	5.136

Controleverklaring bij de samengevatte jaarrekening van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Bestuur, het College van Commissarissen en De directie van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.

Verklaring over de samengevatte financiële overzichten over 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel zijn de bijgaande samengevatte financiële overzichten over 2019 van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom, in alle van materieel belang zijnde aspecten, consistent met de gecontroleerde jaarrekening, in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

De samengevatte financiële overzichten

De samengevatte financiële overzichten (pagina 21 tot en met pagina 28) die zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening over 2019 van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom te Den Haag) bestaan uit:

- De balans per 31 december 2019;
- De exploitatierekening over 2019;
- het mutatieoverzicht eigen vermogen over 2018 en 2019; en
- de toelichtingen op de samengevatte financiële overzichten.

De samengevatte financiële overzichten bevatten niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van International Public Sector Accounting Standards (IPSAS). Het kennisnemen van de samengevatte financiële overzichten kan dan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom en onze controleverklaring daarbij.

De gecontroleerde jaarrekening en de samengevatte financiële overzichten bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring bij de gecontroleerde jaarrekening.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de jaarrekening in onze controleverklaring van 9 juni 2020.

Verantwoordelijkheden van de Directie voor de samengevatte financiële overzichten

De Directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de samengevatte financiële overzichten in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte financiële overzichten op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Rotterdam, 26 juni 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.E. Gerritsma RA